

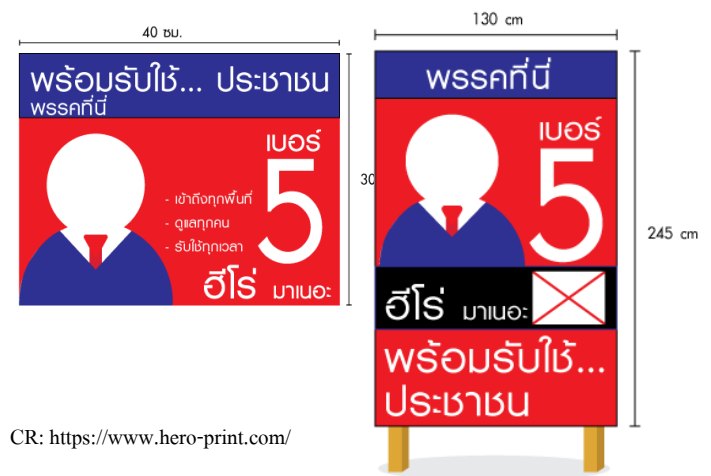
5 การเมืองสร้างสรรค์กับการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. 65

จาวรรรณ แก้วมะโน*

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศกำหนดให้มีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม 2565 มีปรากฏการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้นหลายด้าน ซึ่งหลายเรื่องนับว่ามีความสร้างสรรค์และมีส่วนส่งเสริมต่อกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยผ่านการพัฒนาคุณภาพของการเลือกตั้ง โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรากฏการณ์เหล่านี้ได้ปรับเปลี่ยนการรับรู้บรรยากาศการเลือกตั้งแบบเดิมที่มีการแข่งขันรุนแรง เน้นตัวบุคคลมากกว่านโยบาย และผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งมากนัก ไปสู่การเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับฟัง “เสียง” และ “ความต้องการ” ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้น เป็นการเลือกตั้งที่เราเห็นนวัตกรรมในการหาเสียงที่ช่วยส่งเสริมสิทธิของประชาชน โดยเสียงของประชาชนได้รับการตอบสนองและแปลงไปสู่นโยบายของผู้สมัครอย่างเป็นรูปธรรม ที่สำคัญคือเราเห็นความร่วมมือของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการร่วมมือกันกำหนดวาระของประชาชนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้พิจารณา จากเดิมที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมักเป็นฝ่ายรับข้อเสนอของผู้สมัครเสมอมา ในวันนี้มีอย่างน้อย 5 ปรากฏการณ์ที่มีส่วนส่งเสริมให้บรรยากาศในการเลือกตั้งมีส่วนร่วมเกิดความสมานฉันท์และมีการแข่งขันกันอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น

1. ป้ายหาเสียงขนาดเล็ก

แม้ปัจจุบันการหาเสียงจะทำได้หลายช่องทาง แต่ “ป้ายหาเสียง” ก็ยังเป็นอุปกรณ์การเปิดตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ยังคงได้รับความนิยม ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2563 กำหนดให้ผู้สมัครสามารถติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง โดยมีขนาดความกว้างอยู่ 2 ขนาดคือ 1) มีขนาดความกว้างไม่เกิน 30 เซนติเมตร และมีขนาดความยาวไม่เกิน 42 เซนติเมตร 2) จัดทำ

CR: <https://www.hero-print.com/>

* นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

และติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง มีขนาดความกว้างไม่เกิน 130 เซนติเมตร และมีขนาดความยาวไม่เกิน 245 เซนติเมตร

ส่วนใหญ่ป้ายหาเสียงที่พบมักเป็นขนาดที่คุ้นหน้าคุ้นตาคือ ไม่เกิน 130 เซนติเมตร และมีขนาดความยาวไม่เกิน 245 เซนติเมตร แต่การเลือกตั้งผู้ว่ากทม. ในครั้งนี้ ปรากฏการณ์หนึ่งที่พบคือเรื่องของการจัดทำป้ายหาเสียงที่มีขนาดเล็กลง โดยการเปิดตัวแรกๆมีผู้สมัครเพียงสองหมายเลขที่มีการจัดทำป้ายขนาดเล็กและติดตั้งในลักษณะที่ไม่กีดขวางการสัญจรของผู้เดินเท้าและรถยนต์ คือ นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร ที่เลือกใช้ป้ายหาเสียงขนาด 30 x 42 เซนติเมตร ซึ่งไม่ค่อยนิยมใช้กันนักและติดตั้งให้อยู่ด้านบนพยายามให้ต้นศรีษะผู้เดินถนน อีกหมายเลขคือนายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ที่เลือกทำครั้งป้ายหาเสียงขนาด 130 x 245 เซนติเมตร เพื่อให้ป้ายสามารถติดตั้งได้โดยมีส่วนที่ยื่นเกินออกมาน้อยลง ซึ่งช่วยเพิ่มพื้นที่ให้กับทางเดินเท้าทำให้ได้รับคำชื่นชม กระทั่งเกิดเป็นกระแส และส่งผลให้ผู้สมัครเลือกที่จะผลิตป้ายหาเสียงในขนาดที่เล็กลงตามมาอีกหลายหมายเลข

แม้ปฏิเสธไม่ได้ว่าการปรับเปลี่ยนในครั้งนี้เริ่มแรกเกิดจากกระแสในโซเชียลมีเดียที่วิพากษ์วิจารณ์ป้ายหาเสียงขนาดใหญ่และติดตั้งอยู่เป็นจำนวนมากบนทางเท้าทั่วกรุงเทพมหานคร ซึ่งบางครั้งการติดตั้งไม่แน่นหนาทำให้ตำแหน่งการติดตั้งเคลื่อนไปและบดบังวิสัยทัศน์การสัญจร กระทั่ง ทำให้ผู้สมัครหลายหมายเลขปรับตัวและปรับเปลี่ยนขนาดป้ายให้เล็กลงในเวลาต่อมา

กระนั้น ปรากฏการณ์นี้สะท้อนนัยสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างน้อย 2 ประการ คือ สำเนียงของผู้สมัครและพลังของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยสำเนียงของผู้สมัครในที่นี้คือสำเนียงที่อิงกับอุดมการณ์มีการตระหนักถึงสิทธิของประชาชนและมีการแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่ความตระหนักดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นเพราะพลังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สามารถรวมเข้ากันได้ด้วยเทคโนโลยี การแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์นั้นรับรู้กันได้ในวงกว้าง ซึ่งจะกระทบต่อมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ในแง่นี้แม้การปรับเปลี่ยนขนาดป้ายเลือกตั้งของผู้สมัครจำนวนหลายหมายเลขส่วนหนึ่งเป็นไปเพื่อสร้างภาพลักษณ์แต่อีกส่วนหนึ่งก็ปฏิเสธไม่ได้ถึงพลังของภาคประชาชนที่ผลักดันให้เกิดนวัตกรรมการหาเสียงเชิงสร้างสรรค์มาก

ขึ้นกระทงอาจกลายเป็นมาตรฐานใหม่ในการทำป้ายหาเสียงที่จำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิและปกป้องสิทธิการ
สัญจรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น

2.การฟังกันอย่างตั้งใจ (active listening) :

การฟังกันอย่างตั้งใจในที่นี้ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Active Listening ซึ่งหมายถึงการรับฟังและผู้ฟังนั้น “ได้ยิน” สิ่งที่ผู้อื่นต้องการนำเสนอหรือต้องการสื่อว่าคืออะไร กรณีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงป้ายหาเสียงให้มีขนาดเล็กลงของผู้สมัครหลายหมายเลข จึงไม่ได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นการปรับเปลี่ยนอุดมการณ์ ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพลังของประชาชนในการสร้างการต่อรองทางการเมืองเท่านั้น แต่ยัง สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้สมัคร “รับฟัง” เสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้นด้วย พวกเขาได้ยินสิ่งที่ประชาชน เรียกร้องต้องการ และพร้อมจะมีการแสดงออกบางอย่างที่แสดงให้เห็นว่าพวกเขาปรับฟังและยินดีปรับเปลี่ยนบาง เรื่องเท่าที่พวกเขาจะทำได้ตามกติกา การแสดงออกเช่นนี้นับเป็นการแสดงออกตามวิถีประชาธิปไตยที่จะช่วย ส่งเสริมให้บรรยากาศในการเลือกตั้งเกิดความสมานฉันท์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการฟังกันอย่างตั้งใจจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 เรื่อง คือ 1. การเปิดใจ (open mind) 2.การยืดหยุ่น (flexible) ไม่ยึดติด 3.การ ตระหนักในประโยชน์ส่วนรวม (publicness) และ 4.การใช้ปิยวาจาหรือการสนทนากันอย่างสุทริยะเพื่อการ

สื่อสาร เป็น หากปราศจากเงื่อนไขพื้นฐานทั้ง 4 ประการ การฟังกันอย่างตั้งใจย่อมไม่อาจเกิดขึ้น ในแง่นี้จึงมองได้ว่าการปรับเปลี่ยนปัญหาเสียงก็ดี หรือการตอบรับเข้าสู่เวทีแสดงวิสัยทัศน์ที่สื่อมวลชนหลายสำนักจัดขึ้นก็ดี จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าการหาเสียงเลือกตั้งกำลังเดินไปในทิศทางที่สร้างสรรค์มากขึ้น

การที่ผู้สมัครยินดีเข้าร่วมเวทีแสดงวิสัยทัศน์ในหลายๆเวที ซึ่งจัดขึ้นโดยภาคธุรกิจเอกชนหรือบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายนั้น แม้นในแง่หนึ่งอาจมองได้ว่าเป็นการหาเสียง ทว่าในอีกแง่หนึ่งก็แสดงให้เห็นถึงการพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชน และกล้าที่จะตอบข้อซักถามของประชาชน บรรยากาศเช่นนี้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลรับฟังข้อมูลอย่างรอบด้านมากขึ้นระหว่างบรรดาผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจะช่วยอุดช่องว่างได้ 2 ประการ คือ การขาดไปของการมีส่วนร่วมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในฤดูกาลหาเสียงเลือกตั้ง และการขาดหายไปของการเลือกรับข้อมูลแบบด้านเดียวในยุคดิจิทัลของผู้บริโภค ส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในฐานะผู้บริโภคอาจพลาดการรับข้อมูลจากมุมมองต่างๆอย่างรอบด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือก ในแง่นี้ การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมัครใจเข้าร่วมเวทีแสดงวิสัยทัศน์ร่วมกันจึงแสดงให้เห็นถึงการเปิดใจที่พร้อมจะแลกเปลี่ยนประการหนึ่ง และยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารในสังคมอีกประการหนึ่ง ในแง่นี้จึงมีโอกาที่การเลือกตั้งจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพและจบลงด้วยความสมานฉันท์ได้

3.การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง : (technopolitics)

มิติใหม่อีกประการหนึ่งให้เห็นชัดเจนมากขึ้นในการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. ครั้งนี้ ก็คือการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและอำนาจประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อันที่จริงเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้น เริ่มเกิดขึ้นมาอย่างชัดเจนในปี 2559 เมื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำแอปพลิเคชันตาสับประรดขึ้นมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการติดตามตรวจสอบการลงประชามติต่อร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การลงประชามติเป็นไปโดยบริสุทธิ์และเที่ยงธรรม ซึ่งต่อมาแอปพลิเคชันนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นการรายงานเหตุการณ์ทุจริตเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆด้วย โดยปัจจุบันได้เชื่อมเข้ากับแอปพลิเคชัน Smart Voter ซึ่ง กกต. ได้พัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ข้อมูลพรรคการเมือง ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง และกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นต้น

นอกจากองค์กรภาครัฐแล้ว ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมก็เข้ามามีบทบาทในกระบวนการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. ครั้งนี้อย่างมาก ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อ “สร้างช่องทาง” การมีส่วนร่วมให้แก่ภาคประชาชนและเสริมอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาทิ จัดทำเป็นเว็บไซต์รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงนโยบายของผู้สมัครหมายเลขต่างๆไว้เป็นฐานข้อมูลสำหรับเข้าไปสืบค้นประกอบการตัดสินใจ ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Rocket Media Lab ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสังคมต่างๆทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นฐานข้อมูลสาธารณะที่ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงและใช้งานประกอบการตัดสินใจและต่อยอดข้อมูลได้ และเว็บแอปพลิเคชัน Politimate ที่พัฒนาขึ้นโดยสถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับเครือข่ายองค์กรต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูลนโยบายและแนวคิดของผู้สมัครผู้ว่า กทม. และ สมาชิกสภา กทม. ไว้ โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทดลองจับคู่ความต้องการของตนกับนโยบายและแนวคิดของผู้สมัคร เพื่อเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร อีกแอปพลิเคชันหนึ่งที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเปิดโอกาสให้แก่แรงงานแฝงใน กทม. ที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้งได้ทดลองเลือกผู้ว่า กทม. และ สก. ได้ผ่าน WeVis สุดท้ายเป็นกลุ่มเว็บแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นเพื่อติดตามการนับคะแนนแบบคู่ขนาน อาทิ อิเล็กชั่นว็อทซ์ ไทยแลนด์ (Election Watch TH) และ www.vote62.com ซึ่งผู้สนใจสามารถสมัครเข้าไปทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครจับตาคานับคะแนนและรายงานผลการเลือกตั้งผ่านทางออนไลน์

การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมเนื้อหาความเข้าใจตลอดจนกระบวนการเลือกตั้งอย่างเป็นรูปธรรม เช่นนี้มีส่วนส่งเสริมต่อการเลือกตั้งสมานฉันท์ให้เกิดขึ้น ได้ด้วยการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการตรวจสอบความเข้าใจของตน (self-evaluation) และนโยบายของผู้สมัครหมายเลขต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการติดตามตรวจสอบกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครได้สะดวกขึ้น ในแง่นี้ตัวของผู้สมัครจึงต้องระมัดระวังตนเองในการหาเสียงให้เป็นไปตามกติกา เมื่อการหาเสียงเป็นไปตามกติกาการแข่งขันย่อมไม่รุนแรงไม่บาดหมางและมีความเป็นไปได้ที่สร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นได้ทั้งก่อน ระหว่าง และแม้เมื่อการเลือกตั้งสิ้นสุดลง

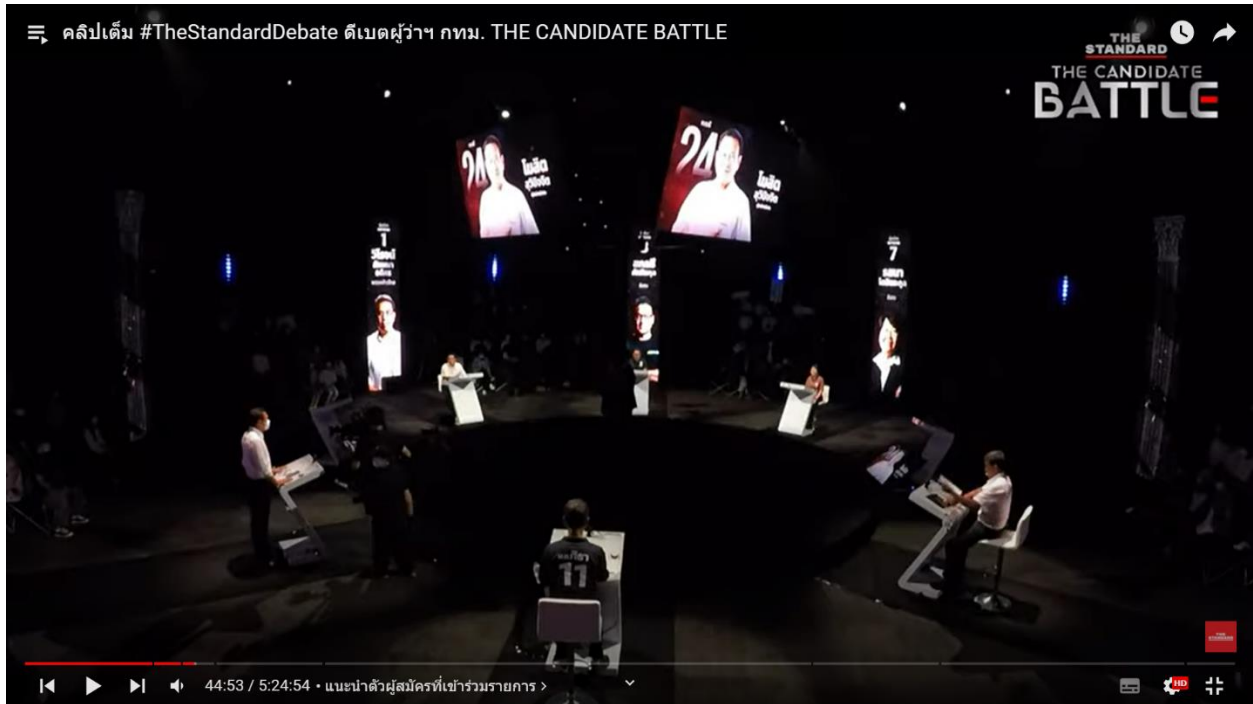
4.การเมืองกับความบันเทิง (Politainment)

ในการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. ครั้งนี้ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนอีกประการ คือ การเมืองถูกนำมาเป็นความบันเทิงอย่างชัดเจน จากเดิมในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครมักมีบทบาทนำในการหาเสียง ผ่านกิจกรรม อาทิ จัดเวทีปราศรัยต่างๆ การเดินหาเสียงในพื้นที่ การเข้าพบชุมชน การแจกใบปลิวตามบ้าน เป็นต้น ส่วนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมักมีบทบาทหลักในการรับฟังการปราศรัยและข้อเสนอเชิงนโยบายต่างๆของผู้สมัครเท่านั้น น้อยนักที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะได้มีโอกาสมีพื้นที่ ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างออกไปจากการหาเสียงเลือกตั้งของผู้ว่า กทม. 2565 จะเห็นได้ว่าภาคธุรกิจเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและมี

บทบาทในการ “สร้างพื้นที่” และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกระบวนการเลือกตั้งมากขึ้น ผ่านการจัดเวทีแสดงวิสัยทัศน์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนมุมมองทางนโยบายต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น เวทีของ The Standard ไทยรัฐทีวี มติชนทีวี และ Workpoint Today ซึ่งเชิญผู้สมัครผู้ว่า กทม. ร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในรูปแบบของเกมส์โชว์และการพูดคุยแสดงวิสัยทัศน์ (Talk) ภายใต้อำนาจที่ประชาชนกลุ่มต่างๆมีส่วนร่วมสอบถาม โดยผู้สมัครจะต้องมีการกดปุ่มเพื่อชิงคำถาม มีการตอบคำถามในระยะเวลาเท่าๆกัน โดยในบางเวทีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะได้รับโอกาสให้แสดงความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับนโยบายในเรื่องใดและอาจมีข้อเสนอแนะที่เป็นอื่นได้

กระบวนการเช่นนี้ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างน้อย 2 เรื่อง 1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้มีโอกาสสัมผัสกับชุดข้อมูลนโยบายของผู้สมัครมากกว่าที่ผ่านมา ข้อมูลจำนวนผู้เข้าชมการแสดงวิสัยทัศน์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยเฉลี่ยอยู่ระดับหลักหมื่นจนถึงหลักแสนวิว อาทิ รายการเกมส์โชว์ THE CANDIDATE BATTLE ระหว่างผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม. ที่จัดขึ้นโดย TheStandard ซึ่งสตรีมสดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2565 มีการดู 585,362 ครั้ง (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2565) ส่วนรายการถามเจาะผู้ว่าฯ กทม.65 #ผู้ว่าHardTalk ของจอมขวัญ หลาวเพ็ชร ที่สตรีมสดเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2565 มีการดู 232,273 ครั้ง (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2565) ส่วนรายการถามตอบแสดงวิสัยทัศน์ที่จัดขึ้นโดยสำนักข่าวอื่นๆ อาทิ รายการ The Politics และ รายการคุณถามมา (ผู้สมัคร) ผู้ว่า กทม. ตอบ ของ Matichon TV รายการเจาะใจตอนพิเศษของ MCOT HD และรายการผู้ว่ามหานครท้าควลของ ไทยรัฐทีวี มีผู้เข้าชมโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 50,000 คน ต่อคลิป (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2565)

ในแง่นี้หากพิจารณาจำนวนร้อยละของผู้รับชมคลิปการแสดงวิสัยทัศน์ต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจมองได้ว่าจำนวนผู้เข้าชมยังมีไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน กทม.กว่า 4 ล้านคน อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้เป็นจุดสำคัญในการสร้างให้ประชาชนสนใจและสามารถเข้าไปสัมผัสกับชุดข้อมูลเชิงนโยบายเพื่อประกอบการตัดสินใจได้นอกเหนือไปจาก “ความชอบส่วนตัว” เพราะในรายการเหล่านี้ได้ย่อเนื้อหาทางการเมืองหนักๆออกมาในรูปแบบที่สนุกและเข้าใจง่าย การเกิดขึ้นของเกมส์โชว์การเมืองจึงเป็นปรากฏการณ์สำคัญ ที่จะมีส่วนช่วยเผยแพร่ความรู้ สร้างความสนใจ ปลุกความตระหนักและปลุกศักยภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ตื่นขึ้นและทราบได้ว่าพวกเขามีช่องทางอื่นๆอีกในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งได้มากกว่าการไปใช้สิทธิในวันเลือกตั้ง

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dbbJSrBnqkc&list=PLJ5Tvx3dx80612SXXF5l8l4m5a8JtgxV&index=9>

5. การแข่งขันเชิงนโยบาย (Politics of policy)

การแข่งขันเชิงนโยบายเริ่มเห็นชัดเจนมากขึ้นในการแข่งขันการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ การเปิดเวทีปราศรัยแบบออนไลน์ที่จะเห็นได้ว่าผู้สมัครหลายๆหมายเลขได้ใช้ช่องทางออนไลน์ในการเปิดตัวและแถลงนโยบายของตนเอง อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการมีเวทีแสดงวิสัยทัศน์ที่จัดขึ้นโดยสื่อกลุ่มต่างๆ ซึ่งมีการเชิญผู้สมัครหลายๆหมายเลขเข้าร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในเวทีเหล่านั้น ปრაกฏการณ์เหล่านี้เชื่อมโยงกันและส่งผลให้การหาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ในครั้งนี้ มีการนำเสนอนโยบายของผู้สมัครเป็นหลัก ปฏิเสธไม่ได้ว่าการหาเสียงผ่านช่องทางออนไลน์นั้นมีลักษณะที่โดดเด่นทั้งด้านบวกและด้านลบ แน่นอนว่าด้านบวกคือประเภทนี้ผู้คนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและตัวมันเองก็สามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่ายเช่นกัน สามารถคุยย้อนหลังได้ ไม่จำกัดเวลานำเสนอ และต้นทุนต่ำ ทว่าข้อมูลต่างๆที่ถูกอัปโหลดไว้ในช่องทางออนไลน์นั้นคือร่องรอยการใช้งานดิจิทัลที่จะไม่หายไปและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยาวนาน อีกทั้งยังมีความชัดเจนเป็นหลักฐานเอาผิดได้ ดังนั้นการพูดหาเสียงในเรื่องใดจึงอาจถูกจับจ้องจากคู่แข่งทางการเมืองได้เสมอ ด้วยลักษณะของแพลตฟอร์มที่เป็นเช่นนี้จึงกำกับให้ “ตัวแสดง” ในที่นี้คือผู้สมัครต้องแสดงที่ทำออกมาด้วยความระมัดระวังแตกต่างออกไปจากเวทีปราศรัยที่อาจมีการ โจมตีผู้สมัครหมายเลขอื่นเกิดขึ้นได้ได้ความเสียงต่อการถูกเอาผิดมีน้อยเนื่องจากผู้ที่มารับฟังการปราศรัยก็มักเป็นผู้ที่เห็นชอบในตัวผู้สมัครหรือนโยบายอยู่แล้วเป็นส่วนใหญ่ เพราะการหาเสียง

ด้วยแพลตฟอร์มออนไลน์นั้นสามารถตรวจสอบและเข้าถึงซ้ำได้ทำให้อาจกลายเป็นหลักฐานเอาผิดตามกฎหมายได้อย่างชัดเจน ตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 กรณีนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนซึ่งครอบคลุมชุดข้อมูลที่อาจเป็นเรื่องเท็จทั้งหมดหรือเท็จบางส่วน ด้วยเหตุนี้ การเลือกนำเสนอ นโยบายเป็นหลักจึงเป็นหนทางที่ปลอดภัยที่สุดสำหรับผู้สมัคร

กล่าวโดยสรุป

ปรากฏการณ์ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็ขนาดของปัญหาเสียงที่เล็กลงก็ดี การเกิดขึ้นของรายการเกมโชว์ การเมืองก็ดี และการปรากฏขึ้นของการแข่งขันเชิงนโยบายที่เพิ่มมากขึ้นในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. และสมาชิกสภา กทม. ในครั้งนี้ จึงไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการเมืองบางอย่างที่เราเริ่มเห็นตัวแสดงซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกระบวนการเลือกตั้งมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดพื้นที่สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกระบวนการเลือกตั้งที่เพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจที่เปลี่ยนไประหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพิ่ม โอกาสในการเป็นตัวแสดงสำคัญในกระบวนการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปพร้อมกับได้สร้างมาตรฐานในการหาเสียงรูปแบบใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม เป็นการหาเสียงเชิงสร้างสรรค์ รับฟังเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างตั้งใจและเน้นการนำเสนอ นโยบายเป็นหลัก ปรากฏการณ์อย่างน้อย 5 ประการในการเลือกตั้ง ผู้ว่าฯ กทม. 65 จึงเป็นจุดตั้งต้นให้ต้องติดตามว่าภายใต้บรรยากาศการหาเสียงเชิงสร้างสรรค์ที่ภาคส่วนต่างๆ ได้มีส่วนร่วมกันขับเคลื่อนเช่นนี้จะนำไปสู่บทสรุปของการเลือกตั้งและบรรยากาศภายหลังการเลือกตั้งเช่นใด จะมีการขับเคลื่อนแนวคิดและมาตรฐานของการหาเสียงเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมเช่นนี้ต่อไปอย่างไรหรือไม่โดยหน่วยงานใด เพื่อให้การเลือกตั้งมีคุณภาพ ส่งเสริมความสมานฉันท์ของทุกฝ่ายทั้งก่อน ระหว่าง และแม้เมื่อการเลือกตั้งสิ้นสุดลง

